

PERSBERICHT

Arnhem, 30 juni 2006

De Wilde kat terug in Nederland

Na vele eeuwen van afwezigheid is de wilde kat (*Felis silvestris*) weer met zekerheid in Nederland aangetroffen. Drie waarnemingen uit de periode 1999 tot en met 2004 zijn recentelijk met zekerheid gedetermineerd als wilde katten (Lutra 48(2): 67-90; zie ook www.vzz.nl). Een nieuwe soort voor Nederland is een feit.

Het gaat om waarnemingen bij Nijmegen (1999), Vaals (2002) en Heeze, Noord-Brabant (2004). De eerste twee waren vondsten van dode dieren, respectievelijk een mannetje en een vrouwtje. De waarneming bij Heeze betrof de vangst van een jong mannetje. De eerste twee dieren zijn gedetermineerd op basis van de schedel en uiterlijke kenmerken, het derde tevens op basis van DNA-analyse.

Wilde katten kwamen tot in de Romeinse tijd in Nederland voor. Kort daarna, in de eerste eeuwen van onze jaartelling, zijn ze waarschijnlijk verdwenen als gevolg van ontbossing, klimaatsverandering en vervolging. Hoe snel dit proces verliep is onduidelijk, omdat met de Romeinen ook de huiskat zijn intrede deed en verwarring tussen beide soorten erg gemakkelijk is. Opvallend is dat wilde katten nauwelijks in de literatuur vermeld worden, terwijl andere opvallende zoogdieren als otter, bever, wolf en lynx wel regelmatig genoemd worden en hun verdwijnen relatief goed gedocumenteerd is. Pas in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw worden weer vondsten van katten gemeld; mogelijk wilde katten, maar zekerheid hierover is er niet. De drie bovenbeschreven waarnemingen zijn de eerste zekere waarnemingen na lange tijd.

Waar komen de dieren vandaan?

Het is vrijwel zeker dat de dieren niet in Nederland geboren zijn. Het mannetje dat bij Heeze gevangen is blijkt in 2003 voor een jonge 'huiskat' aangezien te zijn en vanuit de Vogezes (Frankrijk) naar Nederland meegenomen te zijn, waar hij na ongeveer een half jaar van huis wegliep. Na metingen aan het dier verricht te hebben is hij weer losgelaten en mogelijk struint hij nu nog steeds rond in de bossen van Noord-Brabant.

De andere twee dieren zijn hoogstwaarschijnlijk wel op eigen gelegenheid naar Nederland gekomen. In de Eifel (Duitsland) bevindt zich een populatie wilde katten die de afgelopen 15 jaar sterk is gegroeid. In het noordelijke deel van de Eifel zou nu een populatie van 200 tot 250 dieren leven. De noordgrens van dit gebied ligt op nog geen 20 kilometer ten zuidoosten van Vaals.

Er is een aantal mogelijke verklaringen waarom wilde katten weer in Nederland worden aangetroffen. Zo is het oppervlak natuur en bos (het favoriete biotoop van de wilde kat) de laatste jaren toegenomen, er wordt minder gejaagd en gestroopt, dieren leren leven in de buurt van mensen (vergelijk de opmars van de steenmarter) en er is minder plaats voor de dieren in de Eifel waar de populaties sterk groeien.

Consequenties voor het natuurbeheer

Vooruitlopend op de komst van de wilde kat is de soort in 1996 op de Nederlandse lijst van beschermde diersoorten geplaatst. Nu hij daadwerkelijk in Nederland is waargenomen, zal bij het beheer met zijn aanwezigheid rekening moeten worden gehouden. Dit betekent ondermeer dat extreem voorzichtig gehandeld moet worden bij het bestrijden van verwilderde huiskatten.

Verwilderde huiskatten mogen afgeschoten worden als zij schade veroorzaken, maar sommige verwilderde huiskatten lijken sterk op wilde katten, zoals cyprese katten met een wildkleur. Dit pleit er voor om katten met een wildkleur te vangen in plaats van meteen af te schieten. Zo wordt voorkomen dat bij het natuurbeheer de wet overtreden wordt.

Beheerders, jagers, wildbeheereenheden, maar ook controlerende instanties als de Algemene Inspectiedienst en provincies zullen goed geïnformeerd moeten worden over het mogelijke voorkomen van wilde katten in hun terreinen.

Voor de redactie: Voor meer informatie: Dennis Wansink (06-17490488; 026-3704304) of Annemarie van Diepenbeek (0413-265753; 's avonds en op vrijdag) .
Lutra is het wetenschappelijke tijdschrift van de Zoogdiervereniging VZZ. Het betreffende artikel is te raadplegen via www.vzz.nl.